

SÖKANDE

Ahlsell Sverige AB, 556012-9206
Rosterigränd 12
117 98 Stockholm

Ombud: Daniel Lidman
Tenders Sverige AB
Nygatan 34
582 19 Linköping

MOTPARTER

1. Boxholms kommun, 212000-0407
Box 79
590 10 Boxholm

2. Mjölby kommun, 212000-0480
595 80 Mjölby

3. Motala kommun, 212000-2817
591 86 Motala

4. Vadstena kommun, 212000-2825
592 80 Vadstena

5. Vadstena Fastighets AB, 556051-2468
Hovsvägen 2C
592 40 Vadstena

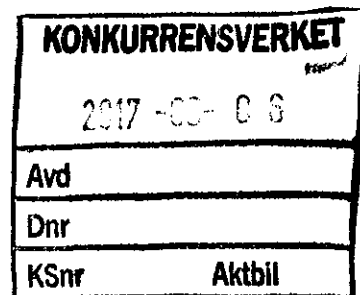
6. Ödeshög kommun, 212000-0373
599 80 Ödeshög

7. Ödeshögsbostäder
Fabriksvägen 5
599 33 Ödeshög

Ombud 1-7: Inköpssamverkan, Motala kommun
591 86 Motala

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

Dok.Id 298774

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 11 00
E-post: [forvaltningsratten@linkoping@dom.se](mailto:forvaltningsratten@linkoping.dom.se)
www.forvaltningsratten@linkoping.dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och förordnar att upphandlingen *Arbetskläder och skor*, dnr UH 2017-122, ska göras om.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut den 27 juni 2017 upphör därmed att gälla.

BAKGRUND

Boxholms kommun, Mjölby kommun, Motala kommun, Vadstena kommun, Vadstena Fastighets AB, Ödeshög kommun och Ödeshögsbostäder AB (kommunerna) genomför i samverkan upphandlingen *Arbetskläder och skor*, dnr UH 2017-122 (upphandlingen) genom öppet förfarande enligt LOU. Sista dag att lämna anbud i upphandlingen var den 30 juni 2017. Den 27 juni 2017 ansökte Ahlsell Sverige AB (Bolaget) om överprövning av upphandlingen och på yrkande av Bolaget beslutade förvaltningsrätten denna dag interimistiskt om att kommunerna inte får ingå avtal avseende upphandlingen till dess förvaltningsrätten bestämmer något annat.

YRKANDEN

Bolaget ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att upphandlingen ska göras om.

Kommunerna motsätter sig bifall till ansökan.

VAD PARTERNA SAMMANFATTNINGSVIS HAR ANFÖRT

Bolaget

I upphandlingen kommer det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet att antas med beaktande av kvalitet och pris. Vid utvärderingen av pris framgår att anbudsgivarna ska bifoga en komplett ifylld prisbilaga där likvärdiga artiklar offereras utifrån de referensprodukter som kommunerna valt att inkludera i prisbilagan. Den aktuella prisbilagan innehåller såväl omfattande som detaljerade beskrivningar av respektive referensprodukt. Vidare framgår att upphandlingen omfattar tre separata områden inom kategorin arbetskläder och skor:

1. Kost, städ och vård
2. Varselkläder och skyddstillbehör
3. Skor

Kontrakt kommer dock endast att tecknas med en leverantör för samtliga områden. Av upphandlingsdokumentet framgår således att kommunerna valt att inte dela upp kontraktet i delkontrakt. Detta motiveras med kommentaren (som framgår under rubriken Formalia) "*med hänsyn till upphandlingens beskaffenhet*".

Utformningen av upphandlingen och den tillhörande utvärderingsmodellen medför i praktiken att det endast är nuvarande leverantör som kan motsvara den aktuella kravbilden och lämna anbud på hela omfattningen. Detta förfarande står i strid med såväl likabehandlingsprincipen som ett av de bakomliggande syftena med införlivandet av de nya reglerna i 4 kap. 13-17 §§ LOU. Den givna utgångspunkten för övervägandena om huruvida ett kontrakt lämpligen ska delas upp eller ej är, enligt regeringen, att "*upphand-*

lande myndighet ska sträva efter att underlätta för små och medelstora företag att delta i upphandlingen" samtidigt som "övervägandena torde grundas på verksamhetens behov och en analys av hur den aktuella marknaden ser ut" (se prop. 2015/16:195, s. 452).

Utifrån såväl upphandlingens beskaffenhet som branschens faktiska förutsättningar, där merparten av aktörerna endast verkar inom vissa produktområden, får det anses mer befogat att dela upp dessa upphandlingar på delkontrakt vilket, enligt Bolaget, även tillhör det mer normala när upphandlingen spänner över så många olika produktområden som i förevarande upphandling. Det är få leverantörer som arbetar med produkter inom alla dessa verksamheter. Det saknas med all tydlighet skäl för kommunerna att inte dela upp kontraktet på flera delkontrakt. Upphandlingsdokumentet innehåller dessutom en såväl adekvat som tänkbar uppdelning, dvs. utifrån de delområden som kommunerna själva anger under rubriken Omfattning. Vidare har kommunerna i yttrande till rätten anfört att man tidigare har haft avtal med flera leverantörer varför Bolaget ställer sig frågande till av vilket skäl en uppdelning av kontrakt inte har gjorts i förevarande upphandling.

Dessutom har den lagreglerade motiveringsskyldigheten, enligt 4 kap. 14 § LOU, trätts för när då den förklaring som kommunerna anger i upphandlingsdokumentet under rubrik Formalia är allt för bristfällig. Kommunerna motiverar beslutet att inte dela upp kontraktet i separata delar med motiveringen "*med hänsyn till upphandlingens beskaffenhet*" vilken Bolaget anser saknar såväl tydlighet som substantiellt innehåll. Det finns enligt LOU-direktivet en skyldighet att ange huvudskälen till varför ett kontrakt inte har delats upp i delar. Med anledning av att kommunerna inte motiverat varför det, trots det vad som anförts ovan, ändå kan anses befogat att tilldela hela kontraktet till en enda leverantör har kommunerna agerat i strid med den sedan årsskiftet gällande motiveringsskyldigheten.

Vidare innehåller upphandlingsdokumenten och produktspecifikationen (tillika prisbilagan) allt för långtgående produktspecifika krav och önskemål för att anses vara adekvata i förhållande till upphandlingsföremålet i fråga (jfr Kamrarrättens i Stockholm dom i mål nr 2222-16). I prisbilagan uppställs mycket detaljerade produktkrav avseende t.ex. fotvidd, exakta placeringar av fickor, viss färg på band etc. som styr mot en bestämd leverantörs sortiment. Beskrivningarna av efterfrågade produkter i prisbilagan är t.o.m. i många fall direkt kopierade från en specifik leverantörs produktbeskrivningar och ger därmed denne en otillbörlig fördel i upphandlingen. Därtill innehåller materialblandningen i somliga produkter som beskrivs endast av en speciell leverantör. Anbudsgivarna kan i den aktuella upphandlingen offerera likvärdiga produkter som motsvarar de efterfrågade produkterna. Denna möjlighet försvåras dock markant av de hårt ställda produktkraven.

Kraven på produkterna som framgår av prisbilagan står inte i rimlig proportion till de mål som eftersträvas med upphandlingen, dvs. att anbudsgivare har ett tillräckligt brett sortiment av arbetskläder och skor som är lämpliga för de aktuella verksamheterna inom kommunerna. För att uppnå detta syfte är det varken lämpligt eller effektivt att ställa snäva krav på materialsammansättning och design. Samma resultat hade således kunnat uppnås om kraven i prisbilagan hade utformats annorlunda, förslagsvis genom mindre omfattande och detaljerade beskrivningar för varje plagg, för att på så sätt undvika att styra upphandlingen mot en viss leverantör och dennes specifika sortiment. Vidare är kraven på materialsammansättning och design inte nödvändiga. Kommunerna hade kunnat uppnå önskat resultat även om kraven utformats så att fler variationer avseende materialsammansättning och design hade tillåtits. För det aktuella uppdraget är det anbudsgivarens sortiment och kvalitet på arbetskläder och skor som är av betydelse för att denna ska kunna genomföra uppdraget på ett kvalitativt sätt. Därmed är kraven som framgår av prisbilagan inte nödvändiga för att uppnå det eftersträvade

syftet. Det finns mindre ingripande alternativ som fortfarande innebär att kläder och skor av bra kvalitet och lågt pris kan offereras. Kraven medför den negativa effekten att inga företag, förutom en specifik leverantör, har möjlighet att delta i upphandlingen. Kraven är starkt konkurrensbegränsande och gynnar befintlig leverantör. Den negativa effekten är därmed oproportionerlig i jämförelse med det eftersträvade syftet med upphandlingen.

Även utvärderingsmodellen i upphandlingen är ägnad att gynna viss leverantör och strider mot transparensprincipen i 4 kap. 1 § LOU.

Till följd av de icke-likabehandlande, oproportionerliga och konkurrensbegränsande kraven på produkterna i form av materialsammansättning och design har Bolaget lidit skada eller riskerar i vart fall att lida skada. Detta då Bolaget förtagit möjligheten att lämna anbud och därmed bli tilldelad kontrakt i upphandlingen. Bolaget har vidare lidit eller i vart fall riskerat att lida skada då man inte kunnat utforma ett konkurrenskraftigt anbud till följd av utvärderingsmodellens utformning.

Kommunerna

Beslutet att inte dela upp upphandlingen i separata delar samt utformningen av aktuell prisbilaga har skett i enlighet med de upphandlingsrättsliga principerna och begränsar inte konkurrensen på ett otillbörligt sätt. Vidare är utvärderingsmodellen tydligt utformad och ger alla potentiella anbudsgivare samma möjlighet att på ett förutsägbart sätt utläsa möjligheterna till mervärden, varför inte heller denna kan anses strida mot de upphandlingsrättsliga principerna.

Prisbilagan innehåller endast ett fåtal hänvisningar till referensprodukter, vilka angivits vid positioner där det ansetts vara svårt att beskriva funktio-

nen på de produkter som efterfrågats. I dessa fall har referensprodukterna endast verkat som hänvisningar för att få produkter med efterfrågad funktion, vilket framgår av skrivning i prisbilagan:

”Hänvisning i underlaget till leverantör/fabrikat/märke ska endast ses som hänvisning till referensprodukt, annan likvärdig produkt med samma funktion och kvalitet kan offereras.”

Bolagets påstående om att prisbilagan baseras på referensprodukter är således felaktigt. Prisbilagan baseras på beskrivningar av produkter som kommunerna anser uppfyller önskvärda krav på funktion.

De beskrivningar och krav som ställs på efterfrågade produkter, som Bolaget uppfattar som detaljerade beskrivningar, baseras på underlag sammanställt av flertalet referenspersoner från respektive förvaltning inom kommunerna. En upphandlande myndighet har stor frihet när den närmare bestämmer föremålet för en upphandling (jfr RÅ 2010 ref. 78). Vidare bestrids påståendet om att prisbilagan skulle vara baserad på nuvarande leverantör. Tidigare har kommunerna inte haft avtal med en leverantör utan med flera leverantörer, varför det inte är möjligt att underlaget ses som riktat mot ”nuvarande leverantör”.

Vid tidigare upphandling som avbröts återfanns hänvisningar till vissa produkter som var att ses som referensprodukter då dessa ansågs vara svåra att beskriva. Vid utformningen av prisbilagan till den nuvarande upphandlingen gjordes en reviderad omfattning i jämförelse med prisbilagan som låg till grund för den tidigare, avbrutna, upphandlingen. Ett stort antal positioner togs bort och beskrivningar av kläder gjordes mindre detaljerade i de fall det ansågs möjligt utan att tumma på funktion och kvalitet. Kvar blev det som ansågs nödvändigt för att möta kommunernas behov av arbetskläder. Pro-

dukter i likhet med kläder kräver en viss grad av precisering för att med säkerhet motsvara den tänkta graden av funktionalitet och kvalitet. Om exempelvis materialsammansättningen lämnas öppen för anbudsgivarna att fritt bestämma över kan det leda till att plaggen skiljer sig väsentligt i funktion från upphandlande myndighets intention, och därmed inte kan användas till ämnat ändamål. Dessutom bör myndigheten vara fri att ställa de krav på exempelvis färg samt placering av diverse funktioner som denne önskar. Givetvis har kommunernas referenspersoner genomfört en marknadsundersökning där de tittat på produkter på marknaden, som de ansett motsvarat kommunernas behov, vid upprättandet av produktspecifikationen.

Det har funnits möjlighet att under anbudstiden påpeka vilka positioner som ansetts vara så preciserade att de begränsar konkurrensen, vilket delvis gjorts av leverantörer och tagits hänsyn till. Det är orimligt att ställa krav på att upphandlande myndighet på förhand ska vara medvetna om alla preciseringar av produkter, som från dess sida anses nödvändiga, som visar sig återfinnas hos enbart ett fåtal leverantörer. Där får tiden för frågor och svar ses som ett nödvändigt och användbart redskap för att eliminera hinder som kan innebära konkurrensbegränsning. Placering av ID-korthållare och fickor får ses som exempel på sådant som enkelt hade kunnat justeras om kommunerna hade upplysts om att detta medförde hinder.

Kommunerna har varit tydliga med att materialsammansättningen inte behöver överensstämma på exakt procentsats och i flertalet fall (där ett materials funktion ansetts näst intill omöjlig att beskriva utan att hänvisa till ett varumärkesskyddat material) att likvärdigt material accepteras. Det återfanns inga krav i underlaget om att leverantören skulle ha alla produkter som efterfrågades tillgängliga i sitt sortiment vid anbudsinlämningen. Det får antas att en leverantör av Bolagets storlek därför haft möjligheten att

tillverka nya eller på annat sätt anförskaffa sig de produkter i förfrågningsunderlagets prislista som Bolaget saknat i sitt sortiment vid anbudstillfället.

Utvärderingsmodellen får anses vara objektivt utformad.

Kommunerna har valt att inte dela upp upphandlingen i separata delar, vilket motiverats, i enlighet med 4 kap. 14 § LOU, genom att hänvisa till upphandlingens beskaffenhet. Upphandlingen innefattar många delar som kommer att genomföras gemensamt mellan de olika förvaltningarna inom kommunerna, såsom fysiska utprovningstillfällen och beställningar. Dessutom kommer en del av produkterna att beställas av flera yrkeskategorier, varför en enskild leverantör medför såväl administrativa som ekonomiska fördelar.

Ett övervägande i enlighet med skälen bakom införandet av lagrum 4 kap 14 § LOU (se prop. 2015/16:195 s. 448ff) har gjorts, vilket framgår av det faktum att motiveringen återfinns i förfrågningsunderlaget. Bestämmelsens syfte är enbart att uppmuntra upphandlande myndigheter till att dela upp kontrakt och inte att faktiskt tvinga dem. I skäl 78 i LOU-direktivet anges att det står myndigheten fritt att självständigt fatta sitt beslut på de grunder den anser vara relevanta. En möjlighet för anbudsgivare att överpröva motiveringen till att inte dela upp kontrakt skulle indirekt medföra en utvidgad skyldighet för upphandlande myndigheter att faktiskt dela upp kontrakt, vilket torde vara en oönskad konsekvens och därmed innebära en skärpning av regleringen som inte var ämnad vid införandet. Vidare framgår det uttryckligen i prop. 2015/16:195 att en myndighets beslut att inte dela upp ett kontrakt är ett internt övervägande som inte i sig kan bli föremål för en ansökan om överprövning.

Anledningen till den uppdelning i separata områden som gjorts i förfrågningsunderlaget var att ge anbudsgivare en uppfattning om vilket område

som efterfrågade produkter är ämnade att användas inom. Detta ger en ökad förståelse för vilken typ av produkt och egenskaper som kommunerna efterfrågar. Det finns flertalet leverantörer på marknaden som kan leverera produkter inom samtliga efterfrågade produktområden.

Upphandlingen kan inte anses stå i strid med någon av de upphandlingsrättsliga principerna och Bolaget har inte lidit någon skada.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 20 kap. 6 § LOU ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts, om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada.

Av 4 kap. 1 § LOU framgår att en myndighet ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska dessutom principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet beaktas.

I 4 kap. 14 § LOU anges att om en upphandlande myndighet beslutar att inte tilldela ett kontrakt i separata delar, ska skälen för detta anges. Skälen ska lämnas i något av upphandlingsdokumenten eller i en sådan individuell rapport som avses i 12 kap. 15 §.

Enligt 9 kap. 6 § LOU får de tekniska specifikationerna inte innehålla

hänvisningar till fabrikat, ursprung eller framställningssätt som karakteriserar varor eller tjänster som tillhandahålls av en viss leverantör, varumärke, patent, typ, ursprung eller tillverkning om detta leder till att vissa leverantörer gynnas eller missgynnas. Sådana hänvisningar får dock förekomma om det motiveras av det som ska anskaffas eller det annars inte är möjligt att beskriva det som ska anskaffas tillräckligt tydligt. En sådan hänvisning ska följas av orden "eller likvärdigt".

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Kontraktet är inte uppdelat

Bolaget har i målet gjort gällande att det faktum att kommunerna inte delat upp aktuellt kontrakt i produktområden utgör en konkurrensbegränsning på det sättet att Bolaget, och andra leverantörer, som endast kan leverera en del av de produkter som efterfrågas inte kan avge konkurrenskraftiga anbud i upphandlingen. Bolaget menar också att kommunerna inte motiverat beslutet att inte dela upp kontraktet på ett tillräckligt tydligt sätt samt att beslutet gynnar befintlig leverantör.

Förvaltningsrätten konstaterar att det är den upphandlande myndigheten som utifrån omständigheterna i det enskilda fallet självständigt avgör om det är lämpligt att dela upp ett kontrakt (se prop. 2015/16:195 s. 452). Kommunerna har i målet anfört att beslutet att tilldela en enskild leverantör hela kontraktet medför såväl administrativa som ekonomiska fördelar, och påpekar att upphandlingen innefattar många delar som genomförs gemensamt mellan ett flertal förvaltningar och yrkeskategorier inom kommunerna, med fysiska utprovningstillfällen och beställningar.

Av skäl 78 i Europaparlamentet och Rådets Direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 (Direktivet) framgår att den upphandlande myndigheten bör

ha skyldighet att överväga huruvida det är lämpligt att dela upp kontrakt i delar, men att det står den fritt att självständigt fatta sitt beslut på de grunder den anser vara relevanta, utan att underkastas administrativ eller rättslig kontroll. Förvaltningsrätten får därmed anses vara förhindrad att överpröva beslutet att inte dela upp det i målet aktuella kontraktet.

Vad gäller den lagstadgade skyldigheten att motivera ett beslut om att inte dela upp ett kontrakt så föreligger inget krav på hur en sådan motivering ska vara utformad, tvärtom kan utläsas av förarbetena att någon mer ingående beskrivning av skälen inte behöver lämnas (se prop. 2015/16:195 s. 451). Förvaltningsrätten konstaterar att kommunerna har angivit en motivering i upphandlingsdokumentet i form av att en uppdelning inte har gjorts ”*med hänsyn till upphandlingens beskaffenhet*”. Detta får enligt förvaltningsrätten anses vara tillräckligt. Kommunerna har därutöver under processens gång lämnat en mer detaljerad förklaring till sitt beslut. Förvaltningsrätten finner inte anledning att ingripa mot upphandlingen på denna grund.

Referensprodukter och produktkrav

Bolaget har uppgett att viss leverantörs produkter har använts som referensprodukter i Prisbilagan i kombination med att kommunerna ställt alltför långtgående produktkrav.

På ett flertal positioner i upphandlingsdokumentets Prisbilaga föreligger hänvisningar till referensprodukter i form av varumärke från viss leverantör. Produktbeskrivningen har i flera fall tagits direkt från en specifik leverantörs produktblad. Enligt upphandlingsdokumentet godtas likvärdiga produkter.

Genom att i upphandlingsdokumentet efterfråga specifika produkter av visst varumärke, har kommunerna gjort sådana hänvisningar som regleras i 9 kap. 6 § LOU.

Krav som ställs i upphandlingar ska beskrivas i så neutrala termer som möjligt. Även om de aktuella referensprodukterna finns fritt tillgängliga på marknaden, är det sannolikt att ett företag som normalt sett inte har produkterna i sitt sortiment eller inte samarbetar med tillverkaren av produkterna, missgynnas i förhållande till de företag som använder sig av produkterna. Kammarrätten i Jönköping har i dom den 4 augusti 2011, mål nr 1903-1913-11, konstaterat att det normalt sett är svårt att tänka sig en situation när en hänvisning till visst varumärke i en upphandling varken gynnar eller missgynnar vissa företag. De tekniska specifikationerna i en kravspecifikation får därför i princip inte hänvisa till visst varumärke, eftersom sådana specifikationer normalt blir handelshindrande och därmed också ett hindrande eller begränsande av den inre marknadens funktion. Det kan till exempel handla om att tidigare leverantörer eller kända varumärken favoriseras (jfr Pedersen, *Upphandlingens grunder*, 2011, s. 91 f.). Det ska således vara i princip objektivt omöjligt att beskriva föremålet för upphandlingen tillräckligt preciserat eller begripligt, för att en hänvisning till visst varumärke ska vara tillåten (jfr Kammarrätten i Stockholms dom den 9 november 2012, mål nr 5037-12, samt Falk, *Lag om offentlig upphandling – en kommentar*, 2009, s. 216).

Kommunerna har uppgett att man vid utformningen av Prisbilagan till den nuvarande upphandlingen gjorde en reviderad version i jämförelse med Prisbilagan som låg till grund för den tidigare, avbrutna, upphandlingen. Ett stort antal positioner togs bort och beskrivningar av kläder gjordes mindre detaljerade i de fall det ansågs möjligt. Kommunerna menar att det praktiskt taget är omöjligt, när det gäller produkter i likhet med kläder, att vid krav-

ställandet utgå från ett blankt papper utan att ha stöd i produkter på marknaden. Det skulle, enligt kommunerna, medföra ett tidskrävande och betungande arbete som inte är ekonomiskt försvarbart.

Enligt förvaltningsrättens mening är detta inte tillräckligt för att kommunerna ska anses ha visat att det är fråga om en sådan undantagssituation där det är tillåtet med hänvisning till varumärken. Mot bakgrund av vad som framförts i målet bedömer förvaltningsrätten att det inte kan anses vara objektivt omöjligt att beskriva krav på funktion och egenskaper för arbetskläder utan att använda referensprodukter. I upphandlingen har de facto ett stort antal positioner kunnat beskrivas utan användning av referensprodukter. Kommunerna har således, genom att i upphandlingsdokumentet efterfråga produkter med specifika varumärken, agerat i strid med 9 kap. 6 § LOU.

Skadebedömning

Det förhållandet att en upphandlande myndighet handlat i strid med LOU:s bestämmelser medför inte ensamt att en rättelseåtgärd eller omgörande av en upphandling är motiverad. Det krävs även att den upphandlande myndighetens agerande också medfört att sökanden enskilt har lidit eller kan komma att lida skada i upphandlingen.

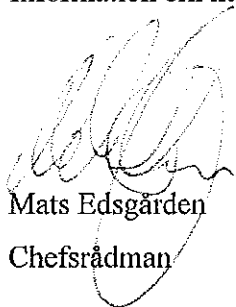
Bolaget har i målet anført att hänvisningarna till specifika varumärken haft stor inverkan på dess möjligheter att lämna ett konkurrenskraftigt anbud. Kombinationen av hårt ställda produktkrav och användningen av referensprodukter, där materialblandningen i ett fall t.o.m. är unik för leverantören ifråga, har försvårat Bolagets möjligheter att erbjuda likvärdig produkt. Förvaltningsrätten anser att Bolaget har gjort detta sannolikt. Bolaget har till följd av denna brist i vart fall riskerat att lida skada. Grund för ingripande enligt 20 kap. 6 § LOU föreligger därmed.

Förvaltningsrätten har i förevarande situation att välja mellan att upphandlingen ska göras om eller rättas (jfr RÅ 2005 ref. 47). Eftersom felet har påverkat upphandlingens konkurrensuppsökande skede, är inte en rättelse möjlig. Upphandlingen ska därför göras om.

Vid denna bedömning finns inte skäl att även pröva de övriga invändningar som Bolaget framställt i sin ansökan om överprövning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/ID LOU)

Mats Edsgården
Chefsrådman

Föredragande jurist: Andrea Ritzer

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens avgörande ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.** Adressen till förvaltningsrätten framgår av avgörandet.

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av avgörandet. Om avgörandet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när det kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag som avgörandet meddelades. För offentlig part räknas tiden för överklagande alltid från den dag avgörandet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

Prövningstillstånd i kammarrätten

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller

4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Överklagandets innehåll

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person- eller organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Även adress och telefonnummer till arbetsplatsen ska anges, samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning.

Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-post-adress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges.

Om samtliga ovan nämnda person- eller adressuppgifter har lämnats tidigare i målet och fortfarande är aktuella behöver de inte uppges igen. Om någon uppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. uppgift om det avgörande som överklagas – förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för avgörandet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens avgörande som klaganden vill få till stånd,

5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Forts. nästa sida

Avtal före laga kraft i vissa mål

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens avgörande har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster,
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet,
- lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner,
- lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, eller
- lagen (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan fyra förstnämnda lagarna och i 20 kapitlet i de två sistnämnda lagarna.

Ytterligare information

Behöver ni fler upplysningar om hur man överklagar kan ni vända er till förvaltningsrätten.

